

Není Atlas
jako atlas

Na počátku nebylo nic, jen Chaos...

Potom se objevila Gáia, Tartaros, Úranos a Pontos – a svět byl hotov.

Bylo třeba zaplnit jej bohy, polobohy – zrodili se Titáni, poté Zeus, který nad Titány zvítězil a založil novou dynastii bohů...Titáni byli poraženi, museli sestoupit do Tartaru, až na jednoho – tím byl **Atlas**.

Atlanta odsoudili k věčnému utrpení – držet nebeskou klenbu.

Dle Homéra Atlas držel sloupy dělicí zemi a nebesa

Pohoří Atlas

Atlantský oceán

Neapolské muzeum – socha Atlanta

Atlas, Atlantský oceán

- Dle Homéra (zpracováno v Ovidiových Proměnách): Hrdina **Perseus** procházel územím, kde vládl Titán Atlas, který Persea urazil pochybovačnými řečmi týkajícími se (ne)zabití Medúzy.
- Perseus bez váhání ukázal Atlantovi **hlavu Medúzy**, v tu chvíli ohromný Atlas zkameněl a padl k zemi.
- Dle mytologie od té doby na tom místě leží pohoří Atlas (Maroko, Tunisko).

atlant, atlantové

- sochařsky pojatý architektonický prvek v podobě svalnatých mužských postav
- Používá se ve funkci sloupu nebo pilastu
- Obrázek: Čtveřice barokních atlantů od M. B. Brauna na dvojici portálů pražského Clam-Gallasova paláce

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Atlant>

Obrázek vpravo:
Atlantové na zámku Nové
Hrady

Obrázek vpravo: Klementinum,
astronomická věž

Mapový soubor = atlas

Od antických Římanů a Ptolemaia

16. století: španělské manufaktury na atlasy

- na jednom z nich poprvé vyobrazen Atlas, bájný Titán podpírající glóbus
- první spojení Atlanta se zeměpisným atlasem
- na základě tohoto obrazu získal zeměpisný atlas své označení

Ptolemaiova mapa světa, 150 (Geographia)

Atlantida / Atlantis

= ostrov Atlanta

Bájný kontinent – existoval?

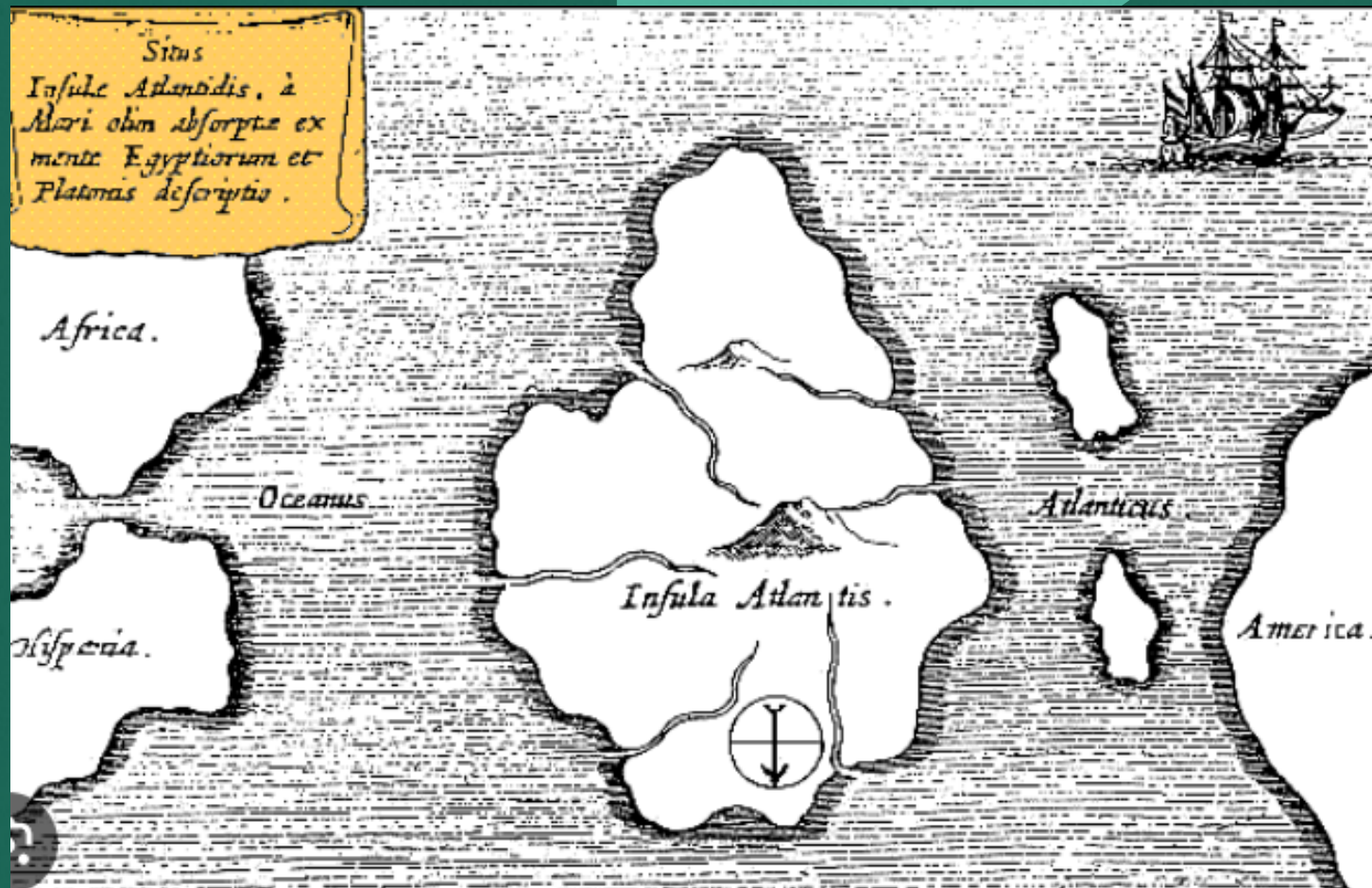
Zničen? – jak?

Jediným zdrojem informací Platónovy spisy
Timaios, Kritias

- v nich popis atlantské kultury, státního
zřízení, polohy

- Atlantida měla ležet někde za *Herkulovými
sloupy* (obvykle ztotožňovanými s dnešním
Gibraltarským průlivem)

Název: dle Atlanta, syna Poseidonova (pozor,
NIKOLI Titána)

Karyatida

- řecky *καρυάτιδα*, doslova „žena z Karyai“ (u Sparty)
- Socha ženy s nosnou či dekorativní funkcí sloupu
- Vznik názvu: dle výročních slavností ve starověkém městě Karyai – ženy tančily s košíky na hlavě

Erechtheion
v Athénách

Fatum

- osud, úděl
- řecká antika
- Spoluutvářejí ho tři MOIRY (sudičky) – nesoudí, ale spíše nad člověkem bdí
 - **Klóthó** (Předoucí) – začíná člověku odvíjet nit jeho osudu (atribut vřeteno)
 - **Lachesis** (Udělující) – pokračuje v odvíjení (atribut globus)
 - **Atropos** (Neodvratná) – přestřihne nit, ukončí lidský život (atribut kniha života nebo hodiny ukazující hodinu smrti)

Fortuna

- V římské antice bohyně
- Štěstěna, ale také náhoda
- Fortuna bona / Fortuna mala
- Nebyla chápána jako nepřekonatelná, na rozdíl od řeckého FATUM
- Atributy: kormidlo, roh hojnosti
- V římské antice velmi uctívaná, s mnoha přívěsky

- Středověk – Štěstěna
- ROTA FORTUNA – kolo osudu
- *Audaci Fortuna iuvat* – *Odvážnému štěstí přeje*

